

ไม่ว่าคนหรือ สัตว์ ต่างมีลักษณะคิ้ว ตามแต่การสังเกต บ่งบอกเป็นความรู้สึบ ค่อกันมานานนม บางคนถึงกับเขียนเป็นคำราวว่า

✓ ช่องน้ำ ชื่อปากไก่ล้านนา มะหนุการสังเกตลักษณะไก่

ด้วยโหวงเชิงบ้าง คำารนรลัษณบ้าง สัตว์ลัษณบ้างแล้วแต่ความถนัด และเชี่ยวชาญ ดังในเรื่องนี้จะนำเรื่องลักษณะปากไก่ช่องน้ำมาเล่าสู่กันฟัง ตามความเชื่อของผู้คนล้านนาในสมัยก่อน

หากพูดถึงลักษณะไก่ที่พื้นบ้านล้านนาทั่วไป มีหลากหลายอย่าง ขณะที่เลี้ยงไก่เจ้าของจะสังเกตลักษณะต่างๆ ของไก่แต่ละตัว โดยเฉพาะไก่ที่ชนเก่ง ชนดี ชนคุ ชนลวดลายงาม จะถูกคัดเลือกเอาไว้เป็นพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ เพื่อชนกันเป็นกีฬาพื้นบ้านในเวลาว่างจากการทำนาทำสวน

พ่ออูยทองมีไก่ชนเก่งมากมาย แต่ละตัวต่างมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ผู้เขียนจึงขออนุญาตเข้าไปพูดคุยและสอบถามหาความรู้ท่านพ่ออูยได้เล่าถึงประสบการณ์ที่สังเกตลักษณะไก่หลายตัว จนถึงลักษณะไก่ที่มีปากช่อง (ร่อง) น้ำของไก่ตัวเก่งที่นำไปชนชนะมาหมาดๆ ว่า “อย่างไก่ปู่ (ผู้) เหลืองตัวนี้มีปากมันแข็งจิกเจ็บ จิกแล้วจับแน่นไม่หลุดง่าย”

พ่ออูยเดินย่อยๆ เข้าไปด้านหลังไก่ตัวผู้สีเหลืองแล้วจับออกมาจากฝูง ค่อยๆ ใช้มือลูบไล้เบาให้ไก่หายตกใจแล้วอธิบายว่า “ตามปกติปากไก่จะมีด้านบนและล่างประกบกัน เพื่อสะดวกในการจิกกินอาหารหรือจิกหัวไก่ตัวเมียขณะที่ผสมพันธุ์และที่แน่ๆ คือ จิกสับจับหัวคู่ต่อสู้เพื่อตีคดี ดังนั้นปากไกด้านบนจึงสำคัญหากมีลักษณะเปราะบางเวลาโดนคู่ต่อสู้ตีคปากอาจแตกหลุด หรือหักบิ่นเสียหายได้ง่าย แต่หากมีร่องน้ำจะเป็นปากที่แข็งแรง”

สาเหตุที่เรียกว่า “ช่องน้ำ” ท่านพ่ออูยอธิบายว่า “ปากไกด้านบนเป็นส่วนที่ปิดกั้นน้ำที่ออกจากรูจมูก โดยเฉพาะน้ำมูกที่ไหลออกจากจมูกขณะที่เป็นหวัดหรือไก่อไม่สบายน้ำจะไหลตามร่องลงปลายจงอยปากให้สังเกตช่องน้ำต้องมีทั้งชายาขวาของปากส่วนบนจึงเป็นลักษณะที่ดี”

ส่วนที่เกิดช่องจะต้องเริ่มจากโคนปากด้านบนที่ติดกับเนื้อหุ้มโคนปากลงมาสังเกตเห็นเด่นชัดเป็นร่องลึกกว่าส่วนอื่นๆ หากไก่ตัวใดมีลักษณะปากอย่างนี้จึงถือว่าเป็นปากช่องน้ำที่สมบูรณ์ จะทำให้แข็งแรงทนต่อการตีคดีจากคู่ต่อสู้บางตัวนอกจากมีช่องน้ำแล้ว จงอยปากยังอูมเหมือน

ปากเหยี่ยว หากตัวใดมีลักษณะอย่างนี้เป็นไก่ที่เกิดลักษณะของปากไก่อการจะได้ไก่อปากช่องน้ำพ่ออูยสอนว่า “ต้องหาแม่พันธุ์ที่มีปากช่องน้ำมาผสมจึงจะได้ไก่อปากช่องน้ำตามใจนึก หากแม่พันธุ์มีปากธรรมดา หากนำมาผสมก็อาจไม่ได้ไก่อปากช่องน้ำตามใจอยาก เพราะลูกที่เกิดมาอาจกลายพันธุ์ ไปตามแม่ก็ได้แค่ที่แน่ๆ ไก่อที่ไม่มีปากช่องน้ำมักเป็นไก่อปากเปราะบาง แตกหักบิ่นง่าย เหลือๆ โคนคู่ต่อสู้จิกตีปากหลุดทั้งพวงเป็นที่น่าเสียดาย”

ช่องน้ำ ปากไก่อชนคนล้านนา มะหนุการสังเกตลักษณะปากไก่อที่บรรพบุรุษยกต่อกันมาเป็นความรู้แก่ลูกหลานไว้เป็นที่จดจำพัฒนาพันธุ์ไก่พื้นบ้านใช้เป็นไก่นักกีฬาชนเก่ง ชนคุ ชนดีมีลวดลาย

สัมภาษณ์พ่ออูยอายุ 73 ปี จำนวน 1 คน

ภาพไก่อช่องน้ำบ้านสันกำแพงปลา อ.สันกำแพง เชียงใหม่

โดย....นิคม พรหมมาแพทย์

🌟 ไก่อปากช่องน้ำชนเก่ง ปากแข็งแรงไม่เปราะหักง่าย.